

UAB DHC/57

Doctor Honoris Causa

Carmen Balcells Segalà

Universitat Autònoma de Barcelona
Servei de Biblioteques

1501137807

Universitat Autònoma de Barcelona

Doctora Honoris Causa

CARMEN BALCELLS
SEGALÀ

Discurs llegit
a la cerimònia d'investidura
celebrada a la sala d'actes del Rectorat
el dia 20 de desembre
de l'any 2005

Universitat Autònoma de Barcelona

Editat i imprès
pel Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Barcelona)

Imprès a Catalunya

PRESENTACIÓ
DE
CARMEN BALCELLS SEGALÀ
PER
CARME RIERA

Carmen Balcells, traficant de paraules

Excel·lentíssim i Magnífic Rector
de la Universitat Autònoma de Barcelona,
molt honorables autoritats, membres del Claustre,
professors i professores, alumnes,
senyores i senyors, amigues i amics,

Permeteu-me que, abans de lloar els mèrits culturals de Carmen Balcells — Carmen, no pas Carme, com puntualitza ella sovint, per tal de destacar, suposo, la llatinitat estricta del seu nom, de *carmen-carminis*, jardí, poema —, manifesti el meu agraïment a la Universitat Autònoma de Barcelona per la concessió a la senyora Balcells del doctorat *honoris causa*. Causa que honora el consell de govern, que amb els seus vots l’hi va concedir, a proposta de la Facultat de Filosofia i Lletres, i també honora, en conseqüència, tots els membres de la nostra universitat, representats per ell. Per això, no només vull felicitar Carmen Balcells sinó també la nostra universitat. Els clàssics ja feien referència al fet que honorant els qui mereixen ésser honorats ens honorem nosaltres mateixos.

Va néixer Carmen Balcells i Segalà, l’any 1930, en terres de Lleida, al diminut poble de Santa Fe de Segarra, avui més conegut per Santa Fe de la Balcells, especialment entre els escriptors i editors, en una família de petits propietaris rurals. El seu pare, Ramon Balcells i Carreras, es dedica a la ramaderia i al conreu de terres. La seva mare, Mercè Segalà i Marçet, és una dona cultivada que parla francès i transmet als seus fills el gust pels llibres i per la música. De joveneta, la Mercè ha estudiat la carrera de piano, però des que és casada no torna a tocar. A casa del marit no n’hi ha, de piano. Potser continua, però, interpretant d’oïda i fent dits en un teclat impossible, mentre arriben els fills. La Carmen és la més gran de quatre germans i l’única noia que sobreviu, ja que, abans d’ella, havia nascut una altra nena que morí als onze mesos.

A l'escola del poble, que aleshores tenia un centenar d'habitants i ara no passen dels vint, inicia els estudis primaris. No recorda gaire el mestre, el senyor Maties, la persona que va ensenyar-li a llegir, però sí que té constància de la fascinació infantil per un llibre escolar: *Lecciones de cosas*.

Fou *Lecciones de cosas* el primer llibre que aquella nena rossa amb tirabuixons, maca i molt espavilada, va fer seu, i el va convertir, com passa sovint amb els llibres que ens agraden, en un espai privat, una mena d'habitació personal per la finestra de la qual entra un món aliè que, per obra i gràcia de la lectura, esdevé propi. És ben segur que aleshores no imaginava que la seva seria una vida entre llibres, entre escriptors i editors, una vida plena de lletra impresa, ni tan sols que les ganes de llegir, el desig de llegir, esdevindrien una constant de la seva existència, gairebé una obsessió.

De Santa Fe de Segarra, vull dir de Santa Fe de la Balcells, la nena rossa i molt espavilada que ja no porta tirabuixons i estrena mitges fines marxa cap a Barcelona per fer el batxillerat interna a les Teresianes. En acabar-lo, cursarà peritatge mercantil i després anglès. Aleshores, la seva família ja s'ha traslladat a Barcelona perquè els germans puguin seguir estudis universitaris tot i passar per dificultats econòmiques... Per això, quan arriba la ruïna familiar, cap al 1955: «Si hagués estat un noi, me n'hauria anat a Amèrica, per fer d'estibador del moll... i avui seria Onassis», diuen que diu... Ens cal, doncs, agrair a l'atzar que nasqués dona, que es quedés a Barcelona i que un altre atzar la convertís en agent literària...

Essent només com Onassis, ben segur que la Universitat Autònoma no li hauria atorgat cap doctorat... Aquest segon atzar té a veure amb l'escriptor Vintila Horia, que aleshores, el 1957, és propietari d'una agència literària a Madrid per a la qual Carmen Balcells treballa com a corresponsal a Barcelona, fent hores extres. La seva feina principal, la desenvolupa com a secretària del gremi de fabricants de maquinària per a la producció de gèneres de punt.

Quan, el 1960, Vintila Horia guanya el premi Goncourt i se'n va a viure a París, Carmen Balcells, que s'ha quedat a l'atur, funda la seva pròpia agència. De bon principi, només per gestionar els drets de traducció d'autors estrangers, especialment els que tenen a veure amb Seix Barral, l'editorial de Carlos Barral, el qual ha conegut mitjançant el seu gran amic, el poeta de Cervera Jaume Ferran. Aviat, però, comença a representar escriptors catalans. Luis Goytisolo n'és el primer.

Des de llavors fins ara, han passat quaranta-cinc anys i l'Agència Balcells, la més important de les lletres hispàniques, representa almenys tres-cents autors de llengües de la península Ibèrica: castellana i portuguesa, d'una i altra banda del mar, catalana, gallega i basca. Tres-cents autors que són el seu millor patrimoni —enca-

ra que alguns no generin cap benefici econòmic o fins i tot generin pèrdues —, els llibres dels quals, amuntegats, omplirien de gom a gom aquesta sala d'actes, llibres llegits per la senyora Balcells, comentats amb els autors, sovint banyats de llàgrimes quan li agraden. La qual cosa tots esperem que succeeixi quan li lliurem un manuscrit, atès que les llàgrimes de la Balcells són el millor salconduit que els nous llibres poden aconseguir.

Els llibres propicien que Carmen Balcells s'equivoqui quan diu que no té biografia, ja que, al manco com a lectora, en té milers i milers: totes les dels personatges de les novel·les dels seus autors... Però la nostra doctora *honoris causa* no ho és per això. L'èxit de la seva agència, que representa diversos premis Nobel —Pablo Neruda, Vicente Aleixandre, Miguel Ángel Asturias, Gabriel García Márquez, Camilo José Cela—, un munt de premis Cervantes —Carlos Fuentes, Mario Vargas Llosa, Adolfo Bioy Casares, Juan Carlos Onetti, Augusto Roa Bastos, Guillermo Cabrera Infante, Álvaro Mutis, Jorge Edwards, Rafael Sánchez Ferlosio— i un bon nombre de premis Nacionals —Ana María Matute, Antonio Gamoneda, Manuel Vázquez Montalbán, Gustavo Martín Garzo, etcètera, etcètera—, per molt lloable que sigui, per molt d'entusiasme que despertí, no mereixeria una distinció com la que avui li atorga la nostra universitat, destinada a reconèixer altres mèrits.

Els mèrits de la senyora Balcells per a la concessió del doctorat *honoris causa* són, segons el meu parer, molts, però només en lloaré tres de principals.

El primer és la seva feina extraordinària en favor de la literatura i la seva difusió. Una difusió de dintre cap a fora, que comença amb els autors catalans. Poques persones coneixen els seus esforços perquè donessin el Nobel a Salvador Espriu, i més endavant el seu interès perquè l'aconseguís Joan Brossa, un dels autors que més li agraden. Cal assenyalar, a més, que cap dels dos eren els seus representats.

I de fora cap a dintre: quan s'escrigui la història de la literatura castellana, també de la catalana, dels darrers trenta anys, ens adonarem de la importància que, per al canvi de gustos del públic, tingueren els autors de l'anomenat *boom* hispanoamericana —García Márquez, Vargas Llosa, Donoso— i també d'altres que els precediren —Cortázar, Carpentier, Lezama Lima. La magnífica novel·la *Camí de sirga*, del malaurat Jesús Moncada, per exemple, no s'entendria sense la influència de *Cien años de soledad*. Doncs bé, en gran part, la responsable de la difusió entre nosaltres dels grans autors hispanoamericans fou Carmen Balcells. Ella, igualment, fou la causant de la vinguda a Barcelona de García Márquez, Vargas Llosa o Donoso, que tingueren casa a la ciutat, on escrigueren alguns dels seus llibres. És ben probable que a hores d'ara, en qualsevol universitat nord-americana, algun hispanista aprofundeixi sobre les pautes marcades per la senyora Balcells pel que fa als noms inqüestionables del darrer quart de segle xx.

L'investigador de Kansas o de Missouri, de Harvard o de la Brown University potser arribarà a la conclusió que el cànon instaurat per la Balcells és el primer d'anar a missa.

El segon mèrit és la feina extraordinària fins a aconseguir del govern del Partit Popular, el 1999, una llei en favor dels autors i dels seus drets.

Quan la senyora Balcells va començar la seva carrera d'agent, els editors sovint oblidaven que els escriptors són persones com qualsevol altra, que paguen lloguer, rebuts de llum i gas i desitgen viure de la seva feina. Gràcies a ella, es van acabar situacions tan còmiques i miserables com haver d'esperar durant hores que el gerent de l'editorial sortís del bany, on solia atrinxerar-se amb el talonari de xecs i una allau de premsa esportiva, per poder cobrar un miserable termini. Els autors, gràcies a la superagent 007, com l'anomenava el recordat Vázquez Montalbán, no necessiten buscar editor, parlar de diners o firmar contractes amb clàusules draconianes que abans condemnaven a cadena perpètua. La Balcells ha aconseguit també el que semblava un somni: que els escriptors ja no tributin a Hisenda per la totalitat dels avançaments editorials sinó només per les vendes anuals dels llibres, i ha lluitat a mort contra les edicions pirates. Però això, essent primordial, fins i tot transcendental per a la història de la sociologia literària, no és encara el més important.

El mèrit tercer, el més important de Carmen Balcells, és la seva absoluta fe en la paraula escrita i, per damunt de tot, la seva defensa apassionada de la literatura... L'instint de la nostra agent, el seu talent per conèixer quins escriptors o quines escriptores tenen un món propi i capacitat per contar una història, encara que aquests autors no arribin mai al gran públic i com a clients no puguin tampoc compensar els esforços generosíssims de la senyora Balcells, em sembla una virtut principalíssima que aquest doctorat *honoris causa* reconeix. Carmen Balcells vaticina, contra tot pronòstic, que el segle XXI serà el segle de la literatura. No sé si ho creu de debò o només ho vol creure, com ho volem creure tots els que necessitem paraules amb les quals enganyar la mort, paraules per posar-li paranys i ajornar-la. Paraules que ens permetin trobar alternatives a la realitat i crear mons ficticis, paraules amb les quals poder fabular i transmetre després les nostres fabulacions als altres. Ella, com a agent literària, ha estat i continua essent una extraordinària comerciant de paraules. Moltes vegades penso que Carmen Balcells s'hauria de fer unes targetes amb la inscripció «traficant de mots», encara que sovint, paradoxalment, li hagi tocat parlar de xifres, fins i tot intentant traduir els termes lingüístics, la sintaxi de la prosa o les rimes del vers a quantitats numèriques i clàusules comercials. Mèrit és també, almenys segons el meu parer, l'ajut a la causa de la llibertat i la defensa del pensament lliure, una divisa de l'Agència.

És ben segur que sense Carmen Balcells, García Márquez, Vargas Llosa, Marsé o Mendoza continuarien essent escriptors de primera categoria, però estic convençuda que ni la seva difusió ni la seva vida serien el mateix si ella no els representés. També crec que Barcelona sense l'Agència Balcells seria una altra Barcelona. L'Agència Balcells ha contribuït a fer més internacional el nom de la ciutat i ha ajudat a propagar llibres i lectures, un fet que enguany celebrem de manera especial coincidint amb el quatre-cents aniversari de la primera edició del *Quixot*.

No sé si algun dia podrem provar que Cervantes va venir a Barcelona. Si ho féu, jo crec que fou amb la intenció de veure la Balcells, que, ben segur, l'hauria tret de penes... Però també en això el gran clàssic s'avançà al seu temps, perquè l'Agència encara no funcionava. Sovint, però, m'he imaginat l'escena de l'entrevista a partir de la qual el comte de Lemos hauria estat substituït per la «Mamá Grande de Barcelona» en la dedicatòria de la segona part del *Quixot*. Així, Cervantes hauria inaugurat també les dedicatòries d'obres a l'agent que li han fet Isabel Allende, Eliseo Bayo, Autram Dourado, Jesús Ferrero, Javier Fernández de Castro, Gabriel García Márquez, Gustavo Martín Garzo, Juan Marsé, Lisa Morpurgo, Juan Carlos Onetti, Abel Posse, Rosa Regàs, Antonio Sarabia, Luis Tosar, Manuel Vázquez Montalbán i Mario Vargas Llosa...

Si Cervantes l'hagués conegut, estic segura que en lloc de don Antonio Moreno tindríem doña Carmen Balcells oferint mil i una *delikatessen* del Bulli al cavaller i al seu escuder i donant-los encara millor aixopluc que l'amic de Roque Guinart, com sol fer amb els autors i editors que la visiten... En agraïment a la seva generositat, Carmen Balcells ha aparegut també com a personatge literari a diverses obres, de Max Aub a Barral, de Donoso a Vázquez Montalbán...

Distintes distincions, la Medalla d'Or de la ciutat, la Medalla de Oro de las Bellas Artes, entre d'altres, han premiat la seva feina al llarg d'aquests anys. Els motius són molts, tants com persones s'inclouen en una única deessa veritable. No és la meva intenció fer un acudit fàcil i dir que la Balcells —com la gran Pardo Bazán, a qui a estones em recorda— és una dona de molt de pes i, en conseqüència, pot donar cabuda a diverses càrmens. Pel que fa als seus quilos, ella és la primera de burlar-se'n... Fins i tot recordo haver-li sentit a dir, davant d'un grup d'editors estrangers, que no estava disposada a prendre's els fastos del passat 98 com una celebració personal. La seva capacitat d'ironitzar sobre tot, i especialment sobre el pes, que a ella sovint l'entristeix i als altres ens encanta, atès que no aconseguim imaginar-nos la superagent feta un fideu, entre altres coses perquè la silueta escanyolida d'una *top model* no s'avindria gens amb la desbordada humanitat, amb la força de terra-bastall del seu temperament, és antiga i deriva dels temps que estava prima, l'època que, jove i guapíssima, es casà amb Lluís Palomares i va néixer el seu únic fill, Lluís Miquel, que li ha donat tres precioses nétes: Laura, Maria i Nèlida.

Fa quasi vint-i-cinc anys, en una entrevista que vaig fer-li per a la revista *Quimera*, una de les poques que ha concedit, Carmen Balcells es mostrava antiplatònica absoluta perquè considerava que és als artistes, als escriptors, a qui correspon el paper de dirigents socials. Allà també deia que la matèria primera indispensable per al funcionament de la indústria editorial són els autors i no el paper, com creien abans alguns editors. D'aleshores ençà, durant tot aquest temps, Carmen Balcells ha continuat propugnant, incansable, inflexible i insubornable el mateix, i ho ha fet emprant les armes més adients. Tot i que la llegenda sobre el mite Balcells, que els taxistes de Barcelona han ajudat a difondre, parla d'una pistola de plata que fou de Mata Hari, amb la qual es va suïcidar, casualitats de la vida, un editor, i d'una col·lecció de flascons modernistes plens de verí com a armes emprades en algunes negociacions, el cert és que Carmen Balcells utilitza només el làser de la seva intel·ligència poderosa o el bisturí finíssim de la seva intuïció extraordinària per obtenir les millors condicions possibles per als seus representats davant els editors, als quals la seva capacitat de seducció ha convertit també en grans amics.

Per tot això, Excel·lentíssim i Magnífic Rector, sol·licito que s'atorgui el grau de doctora *honoris causa* a la senyora Carmen Balcells.

DISCURS
DE
CARMEN BALCELLS SEGALÀ

Una vida de paper

Excel·lentíssim i Magnífic Rector,
Excel·lentíssimes Autoritats,
Autoritats Acadèmiques,
Senyores i Senyors,

Rebre avui aquest doctorat vol dir que abans d'aquest moment algú va proposar el meu nom i val a dir també que jo no m'hi vaig oposar d'una manera contundent, com m'oposo a les coses que realment vull evitar de totes maneres. Això vol dir que sóc enterament responsable d'haver arribat aquest matí a aquest magnífic campus i a aquesta sala d'actes per donar testimoni del que per a mi significa aquest doctorat.

El viatge fins aquí és com un conte que explicaré breument.

Hi havia una vegada una nena que fa setanta-cinc anys va néixer a Santa Fe de Segarra, un poblet de quaranta cases i cinquanta o seixanta habitants. Aquella nena de poble va arribar un dia a Barcelona i estudià al Col·legi de les Teresianes, a l'edifici de Gaudí del carrer de Ganduxer, i a l'Escola d'Alts Estudis Mercantils. Va tenir després l'oportunitat d'estudiar, l'estiu de 1954, a la Universitat de Perugia.

Al retorn, Barcelona la va tornar a acollir i el seu amic cerverí Jaume Ferran li va trobar feina de secretària en un sindicat professional de fabricants de màquines tèxtils. El món dels llibres encara quedava lluny.

La nena ja s'havia fet gran i en el camí havia arribat fins a un edifici bastit en papers que ella va ordenar, clarificar i organitzar, quan el romanès Vintila Horia, en marxar a París després d'haver guanyat el premi Goncourt, li va cedir els seus con-

tactes editorials. Llavors Carmen continuà aquest camí. Es poden destacar algunes persones que la van influir: Carlos Barral a Seix Barral i Josep Maria Castellet.

El savi Dr. Joan Petit, de l'editorial Seix Barral, en alguns moments li deia: «No et compliquis la vida amb el llatí. El llatí no el necessites per a res. El que necessites és estar molt atenta al que fas, escoltar amb compte les coses, d'on provenen, qui les genera, i en el poc temps que et deu quedar lliure, tracta de fer lectures que t'ajudin a entendre el món en què t'has ficat».

Un altre puntal era el seu mentor professional i responsable d'orientar la seva vida professional en aquest sector, que tal vegada avui és aquí entre nosaltres. Em refereixo a Joaquim Sabrià.

Un amic diu sempre que Carmen va arribar i va dibuixar un mapa: el mapa geogràfic del lloc on anaven destinats els llibres. El mapa de Barcelona. El mapa de la llengua castellana a Espanya. El mapa de l'administració oficial dels anys seixanta als setanta. El mapa del català i, el més important, els mapes d'Amèrica.

Immersionada en aquest món literari es va anar construint el personatge que va representar en l'època d'aquests primers vint-i-cinc anys tota sola, en què pràcticament ningú no es fixava en ella; aquests vint-i-cinc anys que li van permetre crear aquest mapa que no existia, aquests vint-i-cinc anys en què va tenir l'instint, el sentit comú i la lògica de pensar que alguna cosa estava molt mal establerta en el món de les relacions entre els autors i les editorials. Mai no va creure que les editorials estiguessin programades per manipular els autors o per perjudicar-los, sinó tot el contrari. L'editor ha tingut sempre el respecte enorme per la categoria i la jerarquia que es produeix en la societat entre el creador, que ocupa el lloc de les arts i representa el cim del pensament i de la paraula, i els seus explotadors, les indústries i l'entorn i, fins i tot, els consumidors d'aquest art: lectors, estudiants i estudiosos.

Fins a la seva intervenció amb els autors que representava, tothom firmava sense llegir i Carmen va començar no sols a llegir els contractes sinó a corregir-los. Cal donar constància absoluta que els editors trobaven perfectament lògiques les reclamacions que feia. Tal vegada —faig un incís com a narradora de la història— es va excedir en algun moment i les seves reclamacions ja no eren tan insignificants, sinó que en certa manera revertien els valors. Es donava un poder màxim al contingut i menys al continent, que podia ser el llibre o el suport en el qual s'hagués d'utilitzar el text.

I no es cansava de dir als seus col·laboradors d'aquell moment que no hi havia mai un contracte o una situació idèntics. Aquesta significació és plena de matisos, ja que no tots els autors desitgen el mateix, però sí que tots els autors estan ansiosos per

veure la seva obra ben difosa, ben presentada, ben editada i, si pot ser, ben col·locada en els punts estratègics per atreure el màxim de compradors i lectors.

Aquesta curosa anàlisi de cada contracte i la seva lenta acceptació per part de la indústria cultural, com també la recerca d'una perfecció i entrega sense límits a les persones, als escriptors que li confiaven les seves inquietuds, el seu neguit, la seva autèntica raó del que feien, del que escrivien, la seva rebel·lia a sotmetre's a cap model, a cap encàrrec, a cap forma, són l'origen del camí cap a una acceptació per part dels estaments més poderosos de la indústria cultural.

Per entrar en aquest món, per al qual no havia tingut ni la més mínima preparació ni coneixement, va comptar amb dos àngels de la guarda constants: l'un va ser la timidesa i l'altre, el terror per allò desconegut.

Aquesta noia s'ha fet gran, ha perdut la timidesa i el terror i ha sortit del conte. Ara us parla en primera persona avui i aquí, encara que ja sabeu que parlar en públic no és la meva devoció i per això traspasso lentament però amb fermesa el personatge per ser jo, en blanc i negre i colors personals d'algú que ha viscut apassionadament, vencent tots els límits. Trepitjant rajoles antigues entre parets blanques plenes de llibres i manuscrits, com correspon a una vida de paper.

Només us puc dir que la meva biografia és el catàleg de l'agència, el recorregut pels autors que hem representat, defensat i estimat per sobre de tot. Fa vint-i-cinc anys vam fer un primer catàleg enumerant els escriptors representats, acompanyats d'una mena de bibliografia que donava compte de la totalitat d'edicions que s'havia fet de cada llibre de cadascun d'aquests autors.

La meua carrera ha estat privilegiada perquè m'ha permès conèixer tres generacions d'escriptors, els seus inicis, la seva consolidació, en alguns casos el seu triomf i en altres el seu oblit. També he conegut tres generacions d'editors, des dels vells hereus procedents de principis de segle fins als joves executius de multinacionals d'avui. Crec que tot aquest bagatge és una part molt rica de la meua memòria.

El primer gran autor que vaig representar va ser Luis Goytisolo. Des d'aquells inicis, he destil·lat llàgrimes i suor, desmesura i lluita, conspiració i refugi, defensa i intuïció, sovint amb l'ajuda dels astres.

He rebut testimonis extraordinaris d'escriptors que m'han dedicat algun dels seus llibres. Un dels que em va emocionar més va ser Juan Carlos Onetti. Onetti era un home extremament adust i vivia permanentment estirat al llit. Em tenia una devoció completa i va donar-me una satisfacció desconeguda durant molts anys.

Una altra alegria enorme la vaig tenir l'any 1982, un dia a la nit, moment en què jo acostumava a treballar fins molt tard, sola entre els papers, i llavors posava ordre, preparava contractes, dictava cartes i preparava la feina per al dia següent. Tenia al davant un retrat formidable de Rafael Alberti, que em vaig quedar contemplant durant hores en el moment en què vaig penjar el telèfon. Havia estat parlant amb Gabriel García Márquez, que m'anunciava que havia rebut una trucada dient-li que l'endemà li seria concedit el premi Nobel. I va dir-me: «No puedo dejar de compartir contigo, con Mercedes y con mis hijos esta noticia».

És impossible en aquest acte i en aquesta presentació de mi mateixa donar notícia completa de les coses tan extraordinàries i insòlites que m'han succeït durant aquests cinquanta anys de vida professional.

El pintor Gonzalo Goytisolo em va fer un retrat en el qual desdobla d'una manera espontània la meva personalitat. Segurament, aquest quadre és el que millor defineix el que sóc: dues facetes de Carmen, la realitat i el mite.

D'una banda, sóc corpòria, terrenal, pràctica, apassionada, exigent, generosa, i de l'altra, irracional, generadora inconscient del mite que acompanya la meva vida d'heroïna de llegendes mítiques. He estat, per tant, agent amb llicència per matar, sí, però en realitat només amb el desig interior de ser Alcía al país de les meravelles o una princesa medieval, i he vessat llàgrimes en les batalles, he regat meravelles amb guaranà i risotto, he estimat els autors sense càmeres ni micròfons, i he evadit pors amb mil roses literàries.

I ara contemplo la vida de paper i em pregunto si aquesta Carmen superada, transfigurada i eterna sóc jo. Potser, si no ho sóc, voldré somniar de ser-ho. Aquest serà el repte per al futur.

L'agència continua. Ha fet cinquanta mil contractes. Els seus responsables actuals són persones d'alta capacitat i mantenen l'esperit que he tingut jo des dels inicis: la idea d'equip professional i humà per sobre de tot, silenciós, quasi secret i tot terreny. I conscient que la competència ja no són altres agents. Són alguns editors, que es troben incomodats per la nostra presència.

Aquella nena s'ha fet gran i ara viu de nou a Santa Fe, havent agermanat el seu poble amb Santa Fe de Bogotà. Aquella nena s'ha fet gran i amb sabates noves i davant els paisatges de la Segarra construeix casetes literals i literàries. Aquella nena pensa què farà quan sigui gran i es pregunta si de veritat la llegenda la sobreviurà i continuarà sent un personatge de novel·la.

Ara, el que més desitja és llegir contes a les seves nétes, aprendre per fi llatí, banyar-se en les roses que ha rebut i endinsar-se en el realisme màgic o en la república dels somnis.

Però abans, avui i aquí, vol retre un homenatge a Manuel Vázquez Montalbán, com a paradigma d'escriptor etern amb lletres que conquereixen la pell universal de la humanitat literària. El més prolífic, solidari, modest, lleial, intel·ligent i poeta. Tots dos teníem una complicitat: volíem ser la primera ballarina del Bolxoi.

També vol retre un homenatge a les lletres en general, font de vida i d'esperança contra la incomunicació, la violència i la incomprensió.

Moltes gràcies per aquest reconeixement a una vida de paper, no importa que sigui per a mi o per a l'altra Carmen.

CURRICULUM VITAE
DE
CARMEN BALCELLS SEGALÀ

Dades personals

1930: Carmen Balcells Segalà neix a Santa Fe de Segarra el dia 9 d'agost, filla de Mercedes Segalà Marcet i de Ramon Balcells Carreras.

1962: Es casa amb Lluís Palomares Mitjans.

1964: Neix el seu fill Lluís Miquel Palomares Balcells.

1995: Neix la seva néta Laura Palomares Güells.

1998: Neix la seva néta Maria Palomares Güells.

2005: Neix la seva néta Nèlida Palomares Güells.

Estudis

1930-1944: Col·legi del poble de Santa Fe, a càrrec del mestre local.

1944-1946: Interna al Col·legi de les Teresianes del carrer de Ganduxer de Barcelona.

1946-1951: En règim extern, estudis de peritatge mercantil al Col·legi de les Teresianes de la rambla de Catalunya. Va fer els exàmens oficials a l'Escola d'Estudis Mercantils de Barcelona. Curs de psicologia amb pràctiques a l'Institut de Protecció de Menors durant tres mesos. Aquest curs es va dur a terme en el marc dels estudis mercantils.

1951-1953: Estudis d'anglès.

1954: Curs d'estiu de llengua i literatura italianes a la Universitat de Perugia.

Vida professional

1955-1957: S'independitza del domicili patern i s'instal·la a Barcelona, on inicia la seva primera feina com a secretària al gremi de fabricants de maquinària per a la producció de gèneres de punt.

1957: A més de la feina de secretària al gremi de fabricants de maquinària tèxtil, comença a treballar com a corresponsal a Barcelona de l'agència ACER de Madrid, que en aquell moment era propietat de Vintila Horia.

1960: Vintila Horia guanya el Premi Goncourt, ven la seva agència i s'instal·la a París.

1960: Inici de l'Agència Literària Carmen Balcells, sense la col·laboració de Vintila Horia.

1965: Primer viatge als EUA i a Mèxic.

1978: Constitueix l'Agència Literària Carmen Balcells en societat anònima.

2000: Es retira de l'acció diària i deixa l'empresa en mans dels seus socis Glòria Gutiérrez Costa, Javier Martín García i Lluís Miquel Palomares Balcells.

2001: Constitueix una nova secció de l'Agència dedicada a la música, amb el nom de Barcelona ad Libitum, SA, amb els socis Carina Pons, Lluís Heras, Joan Morera i Lluís Miquel Palomares Balcells.

2002: Crea un projecte en fase de desenvolupament anomenat Barcelona Latinitatis Patria, de caràcter públic i gestió privada.

Principals premis rebuts

1999: Medalla de Oro de las Bellas Artes

2000: Medalla d'Or al Mèrit Cultural de Barcelona

2004: Medalla de Honor Presidencial (República de Xile)